

Nålmärken från Arbetarrörelsen, samlingen tillhör Minnesbiblioteket

(S.R.---) = Hänvisning till samlarrapportsnummer utgivna av
Arbetarrörelsens Förstamajförening (1981–2010)

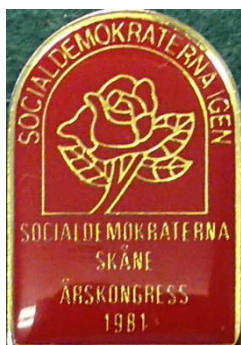
Höger rad 1, SAP-tavlan

H 1.1 *SAP i Skåne Årskongress 1979 Arbeta demokrati Frihet.* (S.R.73)

H 1.2 *SAP i Skåne Årskongress 1980 Arbeta demokrati Frihet.* (S.R.73)

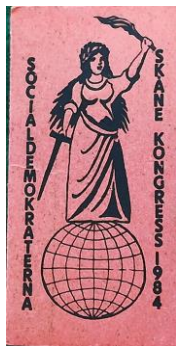
H 1.3 *Socialdemokraterna Skåne Årskongress 1981 Socialdemokraterna igen.* (S.R.73)

H 1.4 *Socialdemokraterna Skåne kongress 1982 Framtid för Skåne.* (S.R.73)

H 1.5 *Socialdemokraterna Skåne kongress 1983.* (S.R.73)

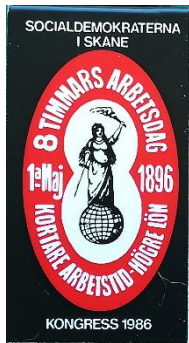

H 1.6 *Socialdemokraterna Skåne Årskongress 1984* (kopia av 1894 års Första majmärke). (S.R.73)

H 1.7 *Socialdemokraterna i Skåne kongress 1985* (kopia av 1895 års Första majmärke).
(S.R.73)

Höger rad 2

H 2.1 *Socialdemokraterna i Skåne kongress 1986* (kopia av 1896 års Första majmärke).
(S.R.73)

H 2.2 *Socialdemokraterna i Skåne kongress 1987* (kopia av 1897 års Första majmärke).
(S.R.73)

H 2.3 *Skåne för SAP*, Skånes socialdemokratiska partidistrikt, lokalt valmärke utkom 1952. (S.R.111)

H 2.4 *S*, Skånes socialdemokratiska partidistrikt, lokalt valmärke utkom 1954. (S.R.23 & 111)

Höger rad 3 (valkampanj- och valmärken)

H 3.1 *A*, valmärket vid kommunal- och landstingsvalen 1950. A står för Arbetarepartiet, Sädesaxen och kugghjulet symboliserar jordens och industrins arbetare. Sädesaxen formar sig till det världsberömda V-tecknet, som betyder seger, således en enande symbol för socialdemokratiens väljarkår i 1950 års val.

Under 1950-talet var det en första kammare, ett indirekt valt överhus till den tvåkammarsriksdag som Sverige hade åren 1867–1970. Vid kommunal- och landstingsvalen under 50-talet blev ledamöterna i första kammaren valda av landstingen och vissa stadsfullmäktige var sedan enligt ett visst system, valmän som valde ledamöter till första kammaren. Det var långa mandatperioder – åtta år. Kammaren förnyades stegvis – det var olika valår i olika län. Detta orsakade en eftersläpning av opinionen och

SAP kunde regera vidare på 1950-talet även om det var vad vi idag skulle tolka som borgerlig majoritet i ett par andrakammarval. (S.R.23 & 87)

H 3.2 **A**, valmärket vid Andrakammarvalet 1952 är ett silverfärgat A, står för Arbetarepartiet. (S.R.23)

H 3.3 **1,7**, valmärket vid kommunal- och landstingsvalen 1954 då Socialdemokraterna fick 1,7 miljoner röster. Pilen symboliserar att målsättningen var fler röster i valet 1954. (S.R.23 & 87)

H 3.4 **S**, valmärket vid Andrakammarvalet 1956, visar att man börjar kalla partiet för Socialdemokraterna i dagligt tal. (S.R.23 & 87)

H 3.5 **ATP Ettan**, utkom vid 1957 års folkomröstning om pensionssystemet. (S.R.23)

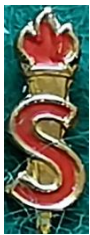
- Socialdemokraterna företrädde linje 1, som förespråkade en allmän och obligatorisk tjänstepension, fick 45,8% av rösterna.
- Bondeförbundet (nuvarande Centerpartiet) företrädde linje 2, som förespråkade en frivillig tilläggspension och höjd folkpension, fick 15% av rösterna.
- Högern (Moderaterna) & Folkpartiet företrädde linje 3, som förespråkade en tjänstepension genomförd av arbetsmarknadens parter, fick 35,3% av rösterna.

Folkomröstningens efterspel

Med argumentet att deras linje hade fått flest röster, drev Socialdemokraterna efter folkomröstningen igenom införandet av allmän tilläggspension (ATP), trots att majoriteten för förslaget inte hade varit absolut. Centerpartiet lämnade därför regeringen, varpå Folkpartiet och Högerpartiet försökte få centerpartisterna att medverka till ett regeringsskifte med Bertil Ohlin (fp) som ny statsminister. Bondeförbundarna var emellertid inte benägna att gå direkt från ett samarbete med Socialdemokraterna till att stödja en borgerlig regering, varför Tage Erlander (S) kunde fortsätta som statsminister för en enpartiregering i minoritet.

H 3.6 **S, valmärke** vid Andrakammarvalet 1958, S-et med den uppåtgående röda pilen, markerade och underströk partibeteckningen och Socialdemokraternas strävan att samla än större väljarskaror. (S.R.23 & 87)

H 3.7 **S, valmärke** 1960. (S.R.23)

H 3.8 S 66, valmärke 1966. (S.R.23)

H 3.9 S, i valkampanjen 1968 lanserades en ny partisymbol, den S-formade pilen, som strävar uppåt mot ett bättre valresultat. Partisymbolen användes till och med valförlusten 1976. (S.R.23 & 191)

H 3.10-12 S, valkampanjmärke. (S.R.23)

H 3.13-15 Valstafettmärke, troligen från Borås arbetarkommun, 1950-tal. (S.R.500)

H 3.16-18 V 56, V58, V60, Valstafettmärke, troligen från Borås arbetarkommun. (S.R.500)

Höger rad 4 (valkampanj- och valmärken)

H 4.1 *Nyckeln till framtiden Socialdemokraterna*, valmärke utkom 1948, Göteborg. (S.R.501)

H 4.2 *4V = Vi Vill Vinna Valet 16 september 1962*. (S.R.118)

H 4.3 *Borås Arbetarekommuns Valfond*. (S.R.500)

H 4.4 *Val S 82*, samtliga valarbetare i Kalmar arbetarekommun till delades märket 1982. (S.R.132)

H 4.5 "Ros i tenn", såldes av Kalmar partidistrikt 1982 för att förstärka valfondskassan. (S.R.132)

H 4.6 1985! Kampfonden, såldes för 25 kr styck för att stärka Socialdemokraternas valbudget.

H 4.7 Val 88, Bohusläns partidistrikt. (S.R.217)

H 4.8 V, Valfondsmärke från Malmö Arbetarekommun 1988, V står för Valseger. Märket sändes till alla bidragsgivare i Valfonden som bidragit med minst 100 kr. (S.R.501)

H 4.9 *Val 91*, Bohusläns partidistrikt. (S.R.217)

H 4.10 *Val 94*, utkom i Karlstad och Umeå. (S.R.235)

H 4.11 *Telefonkampanjen 1998*, efter tre ringarkvällar till väljare fick ringaren märket. (S.R.302)

Höger rad 5 (valkampanj- och valmärken mm)

H 5.1 *Olof Palme*, märket såldes av Juan Fonseca i hans personvalskampanj för att bli återvald för Socialdemokraterna i riksdagsvalet 1998. Fonseca misslyckades med sin personvalskampanj och lämnade Socialdemokraterna. (S.R.339)

H 5.2 *SAP, LO, ABF, tillsammans vinner vi valet*, Karlskrona valet 2002. (S.R.433)

H 5.3 *SOC.-D. KIF. Orienterings & Naturvårnsmärke*, texten står på baksidan av märket, många har tolkat texten som att märket är från Socialdemokraterna, kanske någon lokal aktivitet? (S.R.456)

H 5.4 *Arbetets ära*, troligen från Borås Arbetarekommun vid något arrangemang 1945. (S.R.433)

H 5.5 **Arbetarrörelsens Minnesbibliotek Verba Volant**, är en ideell förening i Göteborg som har till uppgift att samla, förteckna och vårda litteratur, handlingar och nålmärken med anknytning till arbetarrörelsens idéutveckling och historia. Biblioteket har ungefär nio tusen titlar. Föreningen bildades den 8 mars 1995 på initiativ av eldsjälar från Guldhedens Socialdemokratiska förening med Sigfrid Oscarsson i spetsen. Verba Volant betyder, Talat ord förgår – Skrivet består.

H 5.6 **á**, Arbetarrörelsens råd för personalutveckling. (S.R.263)

H 5.7 **HP 1962, Helgeandspojkarna** bildades 1962 av en grupp socialdemokratiska riksdagsmän. Gruppens uppgift var att stärka motionen och förebygga begynnande "kalaskolor". Gruppen träffades varje onsdagsmorgon för lite gymnastik under ledning av Knutte Hallberg på Folksam. Till föreningens 20-årsjubileum 1982 utkom märket. (S.R.283)

H 5.8 **Helga-S**, bildades 1987 av S-märkta kvinnor i riksdagen och i departementen. Föreningen ordnade olika aktiviteter allt från innebandy till modevisningar, utkom 1988. (S.R.283)

H 5.9 **900 ledare**, förtroendemannautbildning av nyvalda ledare i styrelser och nämnder, valåret 2002. (S.R.611)

Höger rad 6

H 6.1-2 **Sverige Hjälper** (gul och silver), en solidaritetsinsamling till de betryckta folken i andra länder och världsdelar, utkom 1955.

H 6.3 **I-fonden**, Arbetarrörelsens internationella solidaritetsfond startades 1979 av SAP, LO, KF, ABF med flera. Nålen utdelades till alla som var regelbundna bidragsgivare, utkom 1981. Lars Andersson på Are-bolaget, formgivare. (S.R.194)

H 6.4 *I-fonden*, ny logga utkom på 1990-talet. (S.R.619)

H 6.5 *The Olof Palme International center*, bildades 1992 av KF, LO och Socialdemokraterna för att hedra Olof Palmes minne. Samtidigt införlivades Arbetarrörelsens Internationella Centrum, Arbetarrörelsens Fredsforum samt I-fonden i Palmecentret. Palmecentret arbetar i Olof Palmes anda för demokrati, mänskliga rättigheter och fred och är den svenska arbetarrörelsens samarbetsorganisation för internationell verksamhet och opinionsbildning, utkom ca 1992. (S.R.263)

H 6.6 *Olof Palme International center*, utkom 2009. (S.R.821)

H 6.7 *Solidaritetsfonden*, Arbetarrörelsens fond för internationellt solidaritetsarbete namnbyte från I-fonden vid Palmedagarna i Gävle 28–29 oktober 2006, utkom 2007. (S.R.705)

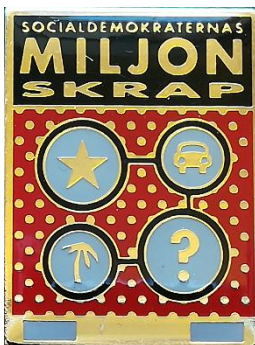
H 6.8 *Kampfonden*, utkom 1996. (S.R. 370)

H 6.9 *AiP*, Aktuellt i Politiken. (S.R. 263)

H 6.10 *A-lotterierna*. (S.R. 263)

H 6.11 *Socialdemokraternas Miljonskrap*, ett lotteri. (S.R. 263)

H 7.1 *Fackliga EU kritiker*. (S.R.226)

Höger rad 8

H 8.1 *Socialdemokrater mot EU*, märket är designat av Alexander Henriksson-Holmberg, utkom 1994. (S.R.226)

H 8.2 *Socialdemokrater*, för EU, Ja till EU för jobbens välfärdens och miljöns skull, utkom 1994. (S.R.226)

H 8.3 *JA! trygghet tillsammans*, Socialdemokraternas Ja-kampanjmärke inför folkomröstningen om införande av euron, som ägde rum den 14 september 2003.

Frågan var: Anser du att Sverige skall införa euron som valuta?

Resultatet av folkomröstningen om euron blev 42 % ja-röster och 55,9 % nej-röster.

Socialdemokraterna var delade i frågan och en del av partiet kampanjade för nej-sidan och en annan del för ja-sidan i folkomröstningen. (S.R.519)

H 8.4 **SAME Socialdemokratiska Arbetsgruppen mot EEC**, utkom i början på 1970-talet. EEC=*The European Economic Community* (svenska: *Europeiska Ekonomiska Gemenskapen*) var en samarbetsorganisation mellan ursprungligen sex länder: Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Tyskland. (S.R.830)

- 1958 bildades EEC
- Under 1970-talet avfärdade Socialdemokraterna EEC-medlemskapet, med tiden självdog troligen arbetsgruppen SAME
- 1993 EEC upplöstes i samband med fördraget om Europeiska unionens bildande

Höger rad 9

H 9.1–2 **Europeiska Socialdemokratiska Partiet** (engelska: *Party of European Socialists*, PES).

H 9.3 **Europeiska Socialdemokratiska Partiet** (engelska: Party of European Socialists, PES),
märket utkom på Internationella kvinnodagen den 8 mars 1997.

H 9.4 **Europeiska Socialdemokratiska Partiet** (engelska: Party of European Socialists, PES).

H 9.5 **Europeiska Socialdemokratiska Partiet** (engelska: Party of European Socialists, PES).

H 9.6 **PSE, Parti socialiste européen** (franska), Partido de los Socialistas Europeos
(spanska), (Party of European Socialists, PES (engelska), Europeiska Socialdemokratiska
partiet (svenska).

Höger rad 10

H 10.1 För *Spanien*, utgivet av *Svenska Hjälpkommittén för Spanien – SHfS*. (S.R.48)

Svenska Hjälpkommittén för Spanien

Även om det officiella Sverige undvek att ta ställning förblev inte organisationer och enskilda passiva. Fredagen den 9 oktober 1936 samlades en grupp socialdemokrater, av vilka de flesta tillhörde partiets vänster, för att organisera en hjälpaktion för Spanien. Bland mötesdeltagarna fanns kända namn som redaktören Zeth Höglund, professor Herbert Tingsten och professor Israel Holmgren. Vid mötet bildades Svenska Hjälpkommittén för Spanien (SHfS).

Det första uppropet från SHfS undertecknades av representanter från Socialdemokratiska arbetarepartiet (SAP), Sveriges kommunistiska parti (SKP), Sveriges socialistiska parti (SP) och Sveriges Arbetares Centralorganisation (SAC). Till arbetsutskottets ordförande valdes den socialdemokratiska riksdagsmannen Georg Branting, som mer än någon annan kom att personifiera hjälpkommittén och det svenska solidaritetsarbetet.

Källa: Spanienhjälpen – en folkrörelse (Richard Jändel)

H 10.2 *Arbetarrörelsens förstamajförening*, medlemsnål utkom 1981. (S.R.624)

- 1981–2010 var föreningen verksam som en kulturförening med anknytning till arbetarrörelsen, för att tillvarata arbetarrörelsens historia som den speglas på olika märken avsedda för kavajslag. Runt om i landet finns nu samlingar som räddats för eftervärlden tack vare medlemmar i föreningen. Det stora antal rapporter (833) som föreningen skapat får anses ha ett nationellt intresse.
- 1995 inköpte Ture Isaksson i Varberg, Karl-Erik Perssons (Huddinge, dödsbo) märkessamling, samlingen ägs av Varbergs Arbetarekommun och förvaras på Varbergsfästning av Folkrörelsernas arkiv i norra Halland. Märkessamlingen och övrigt material som har anknytning till arbetarrörelsen är mycket omfattande och unik. Ture Isaksson i Varberg var Arbetarrörelsens förstamajförenings siste ordförande.
- Olavi Laurilas märkessamling skänkte Olavi till Landskrona arkivet, en mycket omfattande och unik märkessamling, tyvärr hamnade märkena lite huller om buller

när de placerades på arkivets märkestavlur. Svårt att utläsa vad som är vad för den som inte har märkeskunskap: <https://landskronaarkivet.se/>

- Arbetarrörelsens Minnesbiblioteket i Göteborg märkessamling, en mycket omfattande och unik märkessamling med märken från nordn (aktivt samlande) och övriga världen (passivt samlande), med förklarande texter till samtliga märken: <https://ambmarkessamling.wordpress.com/>

H 10.3 *AFMF Revisorernas stipendiemärke*, instiftat 1991 i Arbetarrörelsens förstamajförening. Märket utdelades till dem som innehåft styrelseuppdrag eller varit föreningens syfte till gagn, till exempel skrivit samlarrapporter. (S.R.624)

H 10.4 *Arbetarrörelsens förstamajförening 10 år 1981-1991*. (S.R.624)

H 10.5 *Arbetarrörelsens förstamajförening 25 år, 1981-2006*. (S.R.624)

H 10.6 **1 Maj 1894 1 majmärket 100 år 1894-1994**, utgivet av Arbetarrörelsens förstamajförening, en kopia på 1894 års Första majmärke som en liten hyllning till Första majmärkets 100-årsdag. Utkom i 300 exemplar 1994. (S.R.418 & 624)

H 10.7 **Erlandergården Ransäter EWK 1961**, ett personmuseum i Ransäter i Munkfors kommun. Museet har förre statsministern Tage Erlander som tema. Det är ett trevåningshus. Då Tage Erlander var liten bodde han med sin familj på andra våningen och gick i folkskola på första våningen, där folkskolan hade sina lokaler och hans far var folkskollärare. (S.R.370)

- 13 juni 1987 invigdes Den del av museet som är ett skolmuseum av dåvarande statsministern Ingvar Carlsson.
- 1989 invigdes Den nyare byggnaden på Erlandergården av dåvarande finansminister Kjell-Olof Feldt.
- 13 juni 1990 invigdes museet i Tage Erlanders hem av sonen Sven Erlander.
- 1999 utkom märket **Erlandergården** med bild på vår längste statsminister. Karikatyren ritad 1961 av den svenske konstnären och karikatyrtecknaren Ewert Karlsson, med signaturen EWK.